

Vurdering av aktsomhet i RIR IKS - Åpenhetsloven

Redegjørelse av aktsomhetsvurdering rundt åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

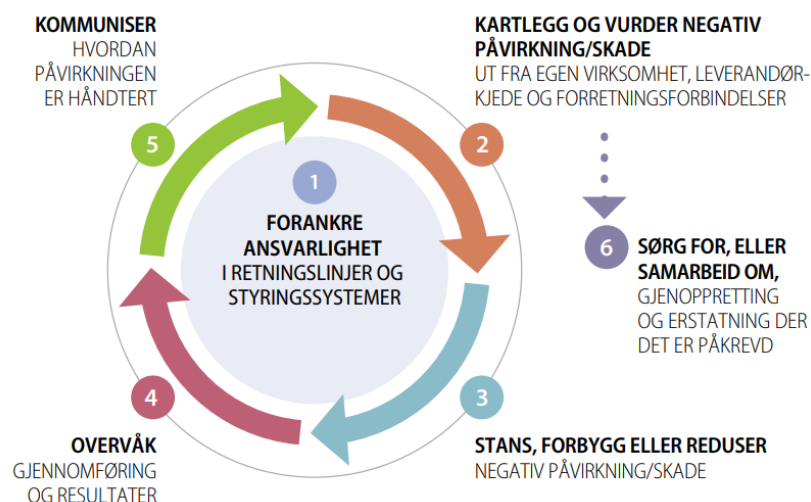
Innledning

RIR IKS følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven).

Lovens formål (§1) er som følger:

«Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.»

Aktsomhetsstandarden i åpenhetsloven bygger på FN's retningsgivende prinsipper for ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECD sin veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv:

Figur 1: OECD's aktsomhetshjul for ansvarlig næringsliv

For å tilfredsstille loven og de internasjonale standardene, gjennomføres en prosess for aktsomhetsvurdering som innebærer:

1. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer
2. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forsakert eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere
3. Iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger.
4. Følge med på gjennomføring og resultat av tiltak.
5. Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshaver om hvordan negative konsekvenser er håndtert
6. Sørgje for eller samarbeidet om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd

I tråd med formålet om å fremme større åpenhet om risiko rundt menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, pålegges deriblant RIR IKS å offentliggjøre en redegjørelse om aktsomhetsvurderingene. Denne skal minst inneholde:

- En generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger
- Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene

Dette dokumentet er utarbeidet for å oppfylle RIR IKS sin plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger.

Dokumentet vil oppdateres og offentliggjøres årlig innen 30. juni (krav fra og med 2023). Det vil også oppdateres ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurdering.

RIR IKS sin tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Generelt

RIR IKS er et interkommunalt selskap (IKS) som henter avfall fra rundt 28 800 abonnenter og 4800 fritidsboliger i eierkommunene Aukra, Gjemnes, Hustadvika, Molde og Rauma. Innbyggerne kan i tillegg benytte seg av RIR IKSs 7 gjenvinningsstasjoner.

Avfallsanlegget i Årødalen driver ulike avfallsaktiviteter knyttet til husholdningsavfall, slaminnsamling, næringsavfall og deponi.

RIR IKS er ISO 9001 og 14001-sertifisert.

Organisering

RIR IKS er et interkommunalt selskap (IKS) eid av kommunene Aukra, Gjemnes, Hustadvika, Molde og Rauma. Representantskapet er RIR IKSs øverste organ. Representantskapet består av 5 medlemmer. Det er utarbeidet en selskapsavtale mellom RIR IKS og eierkommunene som øverste styrende dokument.

RIR IKS har et styre bestående av 7 medlemmer, og en ledergruppe bestående av daglig leder og 3 avdelingsledere.

Daglig leder og økonomisjef har ansvar for at kravene i Åpenhetsloven etterleves.

Retningslinjer og rutiner for håndtering av risiko

RIR IKS har et omfattende ansvar for å forvalte ressursene i avfallet på en forsvarlig måte. Vi jobber kontinuerlig for å minske klimaavtrykket vårt, og å minimere utslipp til luft, vann og jord. Vi følger FN's retningsgivende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECD's retningslinjer for ansvarlig næringsliv.

RIR IKS er underlagt lovverket for offentlige anskaffelser. Anskaffelsesregelverket og de etiske retningslinjer for leverandører (Code of Conduct) beskriver våre forventninger til leverandører på samme måte som vi har for våre egne ansatte. Alle skal behandles med respekt og verdighet, de skal opptre seriøst og aktsomt for å unngå skader og negative konsekvenser for mennesker og miljø.

Ved inngåelse av nye kontrakter må tilbydere signere på at de følger vedlagte etiske retningslinjer / Code of Conduct. I tråd med åpenhetsloven vil vi gjennomføre årlige aktsomhetsvurderinger for egen virksomhet og leverandører både oppstrøms og nedstrøms.

Vår overordnede tilnærming for å oppfylle vår forpliktelse til å respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold styres gjennom vårt arbeid med oppfyllelse av FN's bærekrafts mål. Det omfatter både egen virksomhet og leverandørkjeden.

Vi følger norsk lovverk for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og for likestilling og fravær av diskriminering.

Våre etiske retningslinjer og arbeidsreglement setter tydelige rammer for hvordan vi forventer at ansatte opptre både mellom kollegaer og ut mot eksterne – alle skal behandles med respekt og verdighet.

Anskaffelsesstrategien/reglementet og de etiske retningslinjer for leverandører beskriver våre forventninger til leverandører på samme måte som vi har for egne ansatte. Alle skal behandles med respekt og verdighet, de skal opptre seriøst og aktsomt for å unngå skader og negative konsekvenser for mennesker og miljø.

I tråd med åpenhetsloven gjennomfører vi årlig aktsomhetsvurderinger for egen virksomhet og leverandører.

System for håndtering av informasjonsplikten

Vi har rutine for mottak og behandling av henvendelse i resepsjonen ved Årøsetervegen 56.

Det er opprettet informasjon på selskapets hjemmeside om hvor man sender henvendelser også for åpenhetsloven www.rir.no.

Funn og tiltak

Igjennom aktsomhetsvurderingen har vi kartlagt eventuelle negative konsekvenser og vesentlig risiko. Ut fra dette har vi satt tiltak for å beregne risiko.

Følgende HMS funn er gjort i 2025;

1. Det er registrert 5 personskader i 2025 som er omtalt i årsberetningen for 2025. ([RIR | Om oss](#)).
2. RIR IKS hadde tilsyn fra Elinett og det ble ikke gitt avvik under tilsynet. RIR IKS var også en del av et tilsyn Statsforvalteren hadde med Molde Kommune. I tilsynet ble det observert 3 funn, uten at det ble gitt som avvik eller som anmerkning. Tilsynene er omtalt i årsberetningen for 2025. ([RIR | Om oss](#)).

Vesentlige risikoområder i vår egen virksomhet og tiltak for å beregne risiko

Vi har vurdert det dit hen at vi ikke har noen områder internt med risiko for negative konsekvenser eller vesentlig risiko opp mot menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

RIR IKS som arbeidsgiver styres etter et omfattende lovverk, tariffavtale og interne retningslinjer som sikrer arbeidsforholdene til de ansatte. Vi har tydelige og kjente retningslinjer i forhold til etikk, likestilling og mangfold og varsling. Følgende tema vil bli diskutert årlig med tillitsvalgte:

- Risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling
- Gjennomgang av varslingsrutiner
- Bruk av deltidsstillinger og innleie
- Evaluering av behov for kontrolltiltak

I forbindelse med årlige medarbeidersamtale er det gjennomgang med alle ansatte i forhold til etiske retningslinjer. Dette vil også være et årlig tema i styremøte.

Der det er avdekket vesentlig risiko skal det vurderes eller etableres tiltak for å redusere den, oppfølging av disse tiltakene vil bli gjort i TQM.

AMU har ikke identifisert noen risiko for diskriminering som går på kjønn eller hindre for likestilling i firmaet. Det er også god kontroll på overtidbruk og sterkt fokus på å holde bruken til et minimum. Det er også fokus på mobbing og trakassering og dette er ikke et utpreget problem i RIR. Det blir jobbet godt med bevisstgjøring rundt dette. Etiske retningslinjer blir jevnlig gjennomgått og reflektert rundt.

Vesentlige risikoområder i leverandørkjeden

For selve aktsomhetsvurderingen ble det lagt opp til en risikovurdering av leverandørene. I 2023 ble det valgt å vurdere leverandører med et årlig kjøpsomfang fra RIR IKS på over nasjonal terskelverdi for klassisk sektor, dvs. 1,4 mill. kroner pr. år og leverandører av arbeidsklær og sko, siden dette er en bransje forbundet med høy risiko. I 2023 utgjorde dette 13 leverandører. I 2024 ble leverandører med et årlig kjøpsomfang fra RIR IKS på over 500 000 kroner pr. år vurdert. I 2024 utgjorde dette 37 leverandører, hvor en andel av disse er risikovurdert i 2023. I 2025 ble leverandører med et årlig kjøpsomfang på over 400 000 kr per år vurdert. Dette utgjorde 47 leverandører, hvor en andel av disse er risikovurdert tidligere år.

Leverandørene ble vurdert som lav risiko, middels risiko eller høy risiko, basert på hvilken bransje, geografi, virksomheten og type produkt de leverer. RIR IKS sin kunnskap om leverandøren basert på hva RIR IKS kjøper inn av varer og tjenester, samt kjennskap til bakenforliggende leverandørkjede. Informasjon leverandører har på nettsiden knyttet til åpenhetsloven, blir også tatt hensyn til i vurderingen.

Resultatet av denne aktsomhetsvurderingen i år ga disse resultatene, samt følgende planlagte tiltak:

Resultat av aktsomhetsvurdering med oversikt over planlagte tiltak		
Risikokategori	Antall	Planlagte
Lav	39	Ingen handling
Middels	8	Innhenting av egenerklæringsskjema
Høy	0	

Basert på hvilke svar /tilbakemeldinger RIR IKS får fra opplysningene som etterspørres, vil det bli vurdert videre oppfølgingstiltak.

Egenerklæringene som var sendt ut i 2023, 2024 og 2025, er vurdert som tilfredsstillende, og ingen av leverandørene følges opp videre.

Tiltak for å begrense risiko i leverandørkjeden

Vi har etablert og skal innføre etiske retningslinjer for leverandører, disse vil kommunisere tydelig våre forventninger om at leverandørene følger retningslinjene basert på FN- og ILO konvensjoners krav til arbeids- og menneskerettigheter. RIR IKS slutter seg til FNs 10 grunnleggende prinsipper for ansvarlig næringsliv.

Hvis det oppdages brudd på menneskerettigheter og grunnleggende standard for anstendig arbeidsforhold hos leverandør eller underleverandører, eller vesentlig risiko for slike brudd, skal vi informeres omgående. Dette kravet vil bli inkludert i våre kontrakter med leverandører frem når disse skal oppdateres eller om det etableres nye. Dersom det avdekkes potensielle eller faktiske brudd i leverandørkjeden, vil vi følge opp gjennom dialog med den aktuelle leverandøren og aktuelle interessenter, som fagforening. Brudd som ikke adresseres innen rimelig tid, kan føre til suspensjon/terminering av kontrakt.

Implementering

Vi implementerer vår forpliktelse til grunnleggende menneskerettigheter i tråd med 'aktsomhetshjulet' for ansvarlig næringsliv, anbefalt av OECD og som påpekt i åpenhetsloven. Dette innebærer:

- Øverste ansvar ligger hos selskapets styre og ledelse.
- Alle ansatte gjøres oppmerksom på våre forpliktelser og sin rolle i å bidra til gjennomføring.
- Vi gjennomfører aktsomhetsvurderinger for vår leverandørkjede.
- Vi har etablert rutiner for regelmessige aktsomhetsvurderinger og rapportering i tråd med Åpenhetsloven.
- Vi følger opp informasjon om negative konsekvenser og vesentlig risiko for ansatte og andre berørte av vår virksomhet.
- Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger av våre leverandører gjennomgås årlig.

Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen og vår tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, send en e-post til rir@rir.no og merk med "Åpenhetsloven".

Godkjent av RIR IKS sitt styre.

Molde, 12. juni 2026

Tone Rangnes, styreleder

Reidar Ketil Sorthe, nestleder

Leif Ronny Inderberg, styremedlem

Rita Rognskog, styremedlem

Torgeir Dahl, styremedlem

Iver Bertil Kjørsvik, styremedlem

Thomas Watne Våge, ansattvalgt

Sofie Stordal Rønning, konst. daglig leder